

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 34. Den 20 August 1803.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schults.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Justitsfog.

Ved Høiesteretsdom af 14 April d. A. er Ole Olsen
Haven, for begaaet Mordbrand og Tyverie, tilfunden
at have sit Liv forbrudt og at brændes, at bøde til den
Skadelidte, Annon Knudsen Yttrekien, 40 Lod Sølv og
til Kongen ligesaa, samt at have sin Boeslod forbrudt,
ligesom ogsaa at erstatte de endnu manglende 4 Rdlr.
af de Afslut Olsen frastjaalne 7 Rdlr. og at betale de af
Actionen lovligt flydende Omkostninger. I Følge den
fra Høiesterets Secretariat indkomne Beretning have
Sagens Hoved-Omføindigheder været følgende. De
linquenten, som er 24 Aar gammel, ugift og Skræder
af Profession, gik den 2 October f. A. fra Gaarden

Vemme,

Memme, hvor han havde gjort noget Skræderarbeid, og satte undervejs til Frøelunds Sogn det Forsæt, at gjøre Indbrud og begaae Tyverie hos Nanon Knudsen Yttrekien, som han havde hørt at skulle eie Penge, og at udføre dette Forsæt den følgende Dag, naar han og Hustru vare gaaet i Kirke, da han vidste, at der ingen Børn eller Tjenestefolk vare i Huset, som kunde røbe ham; da han tillige besluttede at afbrænde Huset, for at skjule sit Tyverie. Søndagen d. 3die kom han til Gaarden Yttrekien, skjulte sig først i Skoven paa et Sted, hvorfra han kunde see Gaardens Beboeres Afreise til Kirken, og, da denne var foregaaet, gik han til Huset, og først brækkede 2 Bord op af Taget over Bryggerhuset, opbrød Døren for Samme med en Jernspade, og kom saaledes ind i Stuen, hvor han borttog nogle Fødevarer. Derpaa gik han op ad til Loftet, aabnede Døren dertil ved Hjælp af en Hammer og et Spisger, og kom saaledes ind paa Loftet, hvor han opbrækkede 2 Kister, hvoraf han borttog 80 Rdlr. i Banco-sedler og omtrent 10 Rdlr. i Sølvpenge. Han hentede nu Jld fra Skorstenen, antændte Bedd, og lagde samme paa Loftet imellem de opbrudte Kister, hvorpaa han begav sig ud i Skoven, og oppebiede Jldens Udbrud, som og strax paafulgte, og lagde Nanon Knudsens Baanings- og Udhuse med Indboe, Nyl og Kreaturer i Aske. Han begav sig derefter paa Veien til Arendal, hvor han til-

kjøbte

kjøbte sig for de stjaalne Penge deels nogle Spænder o. s. v. hos en Guldsmid, deels nogle Klædevare hos forskjellige Handlende, samt et Lommeuhr, der kostede 16 Rdlr. Da han derfra, i Selskab med et Par Andre, reiste til Pladsen Haven, $1\frac{1}{2}$ Miil fra Arendal, blev han røbet ved at levere 28 Rdlr. og Lommeuhret til den Ene af sine Medreisende, for hvem han strax, saasnart han spurgtes derom, bekjendte sin Misgjerning. Eet af de mod Delinquenten afhørte Vidner, Asul Olsen, havde 14 Dage tilforn mistet 7 Rdlr. af en Kiste, hvilke vare bortstjaalne; disse har Delinquenten tilstaaet, at have taget paa Asul Olsens Stueloft, da han og hans Kone vare i Kirke; ligesom ogsaa hans først- anførte Misgjerning, ved hans egen Tilstaaelse, Corpus Delicti og Sagens øvrige Omstændigheder, er ham overbevist.

Efterat denne Sag med alle Omstændigheder og Høiesterets Indskilling har fra det danske Cancellie været Hs. Majestæt foredraget, har det behaget Allerhøi- samme, under 13 Mai d. A., at formilde den Delin- quenten idømte Livsstraf derhen, at han hensættes til Arbeid i nærmeste Tugthuus, under streng Bevogtning, paa Grund af: 1) at Gjerningen ei har kunnet foran- ledige noget Mennekses Død, da ingen Folk vare til- stede i Huset paa den Tid, Glden blev paasat, ligesom og Delinquenten, der i Forveien herom var forvissat,

ei har havt til Hensigt at dræbe nogen, og 2) at Husket laae for sig selv, og ei grandsende til Naboehuse, som ved Jldens Paasættelse kunde have været udsatte for Fare.

Lovgivninger.

Under 8 d. M. er, igjennem den holsteenske Regjering i Glückstadt, udsærdiget et Intimatum, hvorefter ved det under 25 Juni d. A. bekjendtgjorte Forbud mod Udsærsel af Høe og Straae fra Holsteen o. s. v., formeddelt den rigelige Høeslet og den nære Udsigt til en rigelig Kornhøst, ophæves. Samme, under 24 Juni d. A. bekjendtgjorte, Forbud for Hertugdømmet Schlesvig, er, ved Placat af samme Datum fra den schlesvigiske Regjering i Gottorf, ophævet.

Under 12 d. M. er, igjennem det danske Cancellie, udsærdiget et Rescript til Biskoppen over Viborg Stift, af følgende Indhold. Hs. Majestæt er bleven foredragen den af Biskoppen til Cancelliet afgivne Betænkning om residerende Capellaners Medlæggelse i Viborg Stift, og sammes Indkomsters Anvendelse til Skolevæsenets Forbedring, og vil, i Anledning deraf, samt efter de Allerhøistsamme iøvrigt foredragne Omstændigheder, have anordnet og fastsat:

1) at det residerende Capellanie i Schive Skal, ved fore-

forefaldende Vacance, nedlægges, og de, samme Embed tillagte, visse Indkomster tilflyde Skolevæsenet, dog at nu værende Sognepræst i Schive, for sin Embedstid, efter Capellaniets Ophævelse, maa være fritaget for at udrede den Afgift, som hidtil har været svaret af Sognepræsten til den residerende Capellan, men at de eftersølgende Sognepræster skal svare deraf det Halve til Skolevæsenet;

- 2) at Aftensangen i Schive, efter det residerende Capellaniets Nedlæggelse, skal ophøre, og Catechisation holdes i dens Sted af Sognepræsten, eller, i hans Forfald, af Skolelæreren;
- 3) at Gudstjenesten, efter Capellaniets Nedlæggelse, skal, til mere Bequemmelighed for Byens Indvånere, holdes i Winterhalvaaret Kl. 10, og i Sommerhalvaaret Kl. 9 Formiddag.

(Fortsættelse af Reglementet for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse paa Landet 2c.)

§. 12. De Fattige af 1ste Klasse, som mangle anden Understøttelse, forsynes af Fattigvæsenet:

- a) med Kost, hvortil de i Sognet Boende, efter Sogne-Commissionens Bestemmelse, have at erlægge det Udfordrende, enten i Brød, Meel, Erter, Gryn, Malt, Fless, Smør og Ost, hvilke Fødevarer tilbringes dem, som ere saa gamle og svage, at de ikke selv kunne hente

hente dem hos Bedkommende, eller i Kornvare eller Penge, eller og ved den Fattiges Forslegning, paa den for dem og ham beqvemmeste Maade, hvor Omstændighederne maatte gjøre saadan Foranstaltning nødvendig;

- b) med de nødvendigste Klæder;
- c) med Huuslye og Varme, ved at indtinges til Huse paa dertil beqvemme Steder;
- d) med Pleie i Sygdoms Tilfælde, hvilken de, hos hvem de Fattige ere til Huse, opmuntres til at forskaffe, eller som paa anden Maade tilveiebringes.

§. 13. De til 2den Klasse henhørende Børn besørger Sogne-Commissionen indtingede i eet eller andet Huus, til Opskring og Opdragelse for Districtets Regning, indtil de kunne sættes i Tjeneste, eller paa anden Maade vorde forsoegede. Og har da Sogne-Commissionen bestandigt Tilsyn med Pleiesforældrene, at de tilbørligen opfylde deres Pligter mod Børnene; ligesom og Fattigvæsenet beholder Tilsyn med de allerede forsoegede Børns Underviisning og Opdragelse, indtil disse ere confirmerede.

§. 14. Den 3die Classes Fattige understøttes saaledes, at de ikke lide Mangel paa det Nødtørstige, hvorved dem kunde gives Anledning til Betlerie, men at det derhos gjøres dem nødvendigt, selv at arbejde for deres Underholdning, saa meget som de formaae. For
dis-

dieses Understøtning sørges altsaa, ved, efter Muelighed, at forhjælpe dem til noget, med deres Kræfter passende, Arbejd, mod Betaling efter gangbar Priis, og, naar dette ei kan tilstrække, ved anden Hjælp, hvilken Hjælp dog ikke i Almindelighed bør gives i Penge, men i Fødevarer, Brandsel, Klæder, o. s. v., som anvises dem hos Sognets Beboere, eller for Districtets Fattigkasses Regning anskaffes.

IV. Om Fattiges Antagelse til at forsyrges i vedkommende District.

§. 15. Det vaaligger Sognepræsten, hvem Omhu for de Trængende nærmest er betroet, med Nøiagtighed og Iver at sørge for dieses Understøttelse, i Overensstemmelse med Anordningerne; desaaarsag bør enhver, som holder sig berettiget til Sognedistrictets Forsorg, henvende sig til Stedets Sognepræst.

§. 16. Sognepræsten afhører enhver sig mældende Fattig, og optegner: a) den Fattiges Navn, Alder og Helbred; b) hvorlænge han har opholdt sig i Districtet, og hos hvem; c) om han tilforn har behøvet eller faaet Understøttelse; d) hans Trang og Aarsagen dertil; e) om han selv kan fortjene noget, og til alle Tider forskaffe sig Arbejd; f) om han ved Aftagt, godgjørende Venner, eller paa anden Maade har nogen Underholdning; g) hvormeget han kunde behøve, og hvori han ønsker, at denne Understøttelse maatte bestaae, o. s. v.

§. 17.

§. 17. Resultatet af denne Undersøgelse tillige med den Interims-Forsorgelse, som Præsten har anseet nødvendig til at afhjælpe den Fattiges siebliffelige Trang, og derfor strax tildeelt denne, bekjendtgjøres Sogne-Commissionens øvrige Lemmer ved den første derpaa holdende Forsamling, paa det at Commissionen derefter kan antage sig den Fattige til stadig Understøtning, og bestemme hans Forsorgelsesmaade.

§. 18. Befindes det, at nogen, som bør antages til Forsorgelse i Districtet, har Slægtninge eller Venner paa andet Sted, af hvilke han kunde vente nogen Hjælp i sin trængende Forsatning, hvis han henflyttede til disse; da kan det, efter Afhandling med det derværende Fattigvæsens Bestyrere, tilstedes ham at oppebære den Penge-Understøttelse, ham i sit eget District tilkjendes, uagtet han opholder sig uden for samme.

§. 19. Begjærer nogen af Sognedistrictets Fattige fri Kuur og Pleie for sig eller sine i Sygdoms Tilfælde, eller Præsten paa anden Maade erfarer, at han eller de dertil ere trængende, og derhos skjønner, at en Læges Hjælp er fornøden, da medgiver han den Syge en Seddel til Districtets Læge, om den Syge er i den Tilstand, at han selv kan gaae eller føres derhen; Lægen undersøger da Sygdommens Beskaffenhed, anordner det Fornødne, og meddeler Præsten skriftlig Underretning, om og naar den Syge skal komme til ham igjen,
samt

samt om noget særdeles ved hans Dødt, Pleie og Forhold bør iagttages, paa det at dermed kan have Indseende.

§. 20. Er den Syge ikke i den Tilstand, at han selv kan gaae til Lægen eller føres til ham, da sender Præsten et for Fattiggæssens Regning leiet Bud, om ingen anden sikker Leilighed skulde gives, til Lægen med et Brev, hvori han, saa nøiagtigt som muligt, beskriver den Syges Tilstand. Finder da Lægen, at hans personlige Nærværelse er nødvendig, da mælder han Præsten i sit Gjensvar, hvad Tid han seer sig i Stand til at besøge den Syge, for nærmere at kunne anordne det Fornødne, til hvilken Ende ham, paa Forlangende, gives fri Befordring fra det Sted, hvor han da opholder sig, og tilbage.

§. 21. Præsten, og i hans Forsald den af Commissionens Lemmer blandt Sognemandene, som boer den Syge nærmest, bør, saavidt see kan, selv indfinde sig hos den Syge, holde Øie med, om Lægens Forskrifter efterkommes, og om Lægemidlerne vedbørligen bruges, erkjendige sig om Sygdommens Marsch og Gang, for at kunne gjøre Lægen opmærksom derpaa, og opmuntre til Reenlighed, frisk Lust, Afholdenhed fra skadelig Mad og Drikke o. s. v., i hvilke Henseender de og, efter de af Lægen givne almindelige Forskrifter, drage Omsorg for, at de nødvendige Anstalter søies. Og, der-
som

som Afstandighed skulde gjøre det fornødent, at sætte den Syge under Bevogtning for en længere Tid, begjæres saadant af vedkommende Øvrighed.

§. 22. Fattigvæsenet vedbliver, paa en passende Maade, at understøtte den Syge, der ved Sygdommen er sat tilbage i sin Næringsvei, indtil han igjen er i Stand til at ernære sig som tilforn.

§. 23. Naar nogen af Districtets Fattige dør, uden at efterlade sig Slægtninge paa Stedet, som kunne og ville sørge for hans Begravelse, da foranstaltes denne for Fattigkassens Regning, og Omkostningerne dertil erstattes af den Afdødes Efterladenskaber, saavidt disse kunne tilstrække.

§. 24. Udbringes den Afdødes Efterladenskab til mere end paa ham af Fattigkassen er anvendt, da tilfalder Overskuddet Districtets Fattigvæsen, saafremt hans Arvinger enten ikke kunne, eller ikke ville, erstatte, hvad af Fattigvæsenet til hans Forsørgelse er bleven udgivet.

V. Om Sogne- eller Districts-Commissionerne.

§. 25. De Sognemænd, til hvilke det efter §. 2. overdrages at bestyre Districtets Fattigvæsen, i Forening med Sognepræsten, Stedets Politimester, og største Lodseier, vælges, første Gang af disse, og siden, naar nogen afgaaer, af samtlige Districts-Commissionens Lemmer.

§. 26.

§. 26. Formener den, som Valget er falden paa, at have gyldig Aarsag til at undslaae sig for at modtage samme, andrages saadant for Amts-Directionen.

§ 27. Næste Søndag efter at Valget er gjort og modtaget, bekjendtgjøres dette i Sognet, fra Prædikestolen, med en Opmuntring til de hæderlige Mænd, som ere udnævnte til at antage sig de Fattiges Sag, og en Formaning til Sognets øvrige Beboere, om velvilligheden at understøtte disse Mænd i det dem overdragne vigtige Kald.
(Fortsættelsen følger.)

Blandede Efterretninger.

I Betragtning af Cancellieraad og Borgemeister Dichmanns udviste Iver og Nidkjærhed med Borger-væbningens bedre Organisation i Colding har det behaget Hs. Majestæt under 29 s. M. allernaadigst at forunde ham Tilladelse, som Chef for bemældte Borgerkab, at anlægge og bære Armeens Feldttegn.

Under Dags Dato ere samtlige Amtmænd i Danmark, fra det danske Cancellie, blevne tilskrevne saaledes:

P. M.

Bed det af Hs. Majestæt approberede og nu bekjendtgjorte Reglement for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse baade i Kjøbstæderne og paa Lands

Landet i Danmark, er der, efter Muelighed, sørget for at afhjælpe de Fattiges Trang og lindre deres Kaar. Men, da Fattigdom ofte har sin Oprindelse af Mangel paa Leilighed til at erhverve det Nødvendige, saa holder Cancelliet for, at det vilde være meget velgjørende, om der, enten i eller udenfor de i danske Lovs 2. 22. 75. befalede Fattighuse, kunde indrettes Arbeids-Anstalter, hvor enhver, der manglede Arbeid, kunde gives een eller anden gavnlig Beskæftigelse, eller hvorfra ham kunde anvises een eller anden Forjæmpelse. Paa denne Maade vilde maaskee Armod ofte kunne forekommes og en vindskibelig Efterfølgelse dannes. Ligesom det vil være Cancelliet en behagelig Pligt paa alle muelige Maader at understøtte ethvert, til dette Niemed sigtende, Forslag, saa skulde Man og tjenstligt anmode Dem at ville meddele Deres Tanker, hvorledes De formener, at deslige Indretninger maatte gøres, hvilke Hjelpe-midler dertil i Amtet selv kunde tilvejebringes, og hvilken Understøttelse andenstedsfra dertil nødvendigen maatte behøves.

Amtmanden for Bordingborg og Tryggevalde Amt, Kammerherre Bjælke, som ved Hs. Majestæts Resolution af 25 Mai d. A., er udnævnt til at være til-lige Amtmand for Møns Amt, paatager sig fra næst-kommende 1ste October Bestyrelsen af Kjøbstæderne:

Præstoe,

Præstøe, Storeheddinge, Næstved, Bordingborg og Stege, undtagen for saavidt de Forretninger angaaer, der vedkomme de offentlige Stiftelser, hvilke fremdeles blive forvaltede af Stiftamtmanden og Biskoppen over Sjællands Stift; for sin Embedstid beholder han Skifteforvaltningen i Bordingborg og Tryggevalde Amter, men nyder derimod ikke nogen Andeel af Skifte- og Skriver- Sportlerne i Møens Amt.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: det residerende Capellanie til Overhaldens Præstegjald i Trondhjems Stift, 210 Rbd.; Østerlars og Gudum Sognefald paa Bornholm 220 Rdlr.; Randers Sognefald 800 Rdlr.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 19 August er Cand. Theol. N. Ramph confirmeret som Sognepræst for Hove Menighed i Ribe Stift; Cand. Theol. J. W. Tauber ligeledes til Personal-Capellan for Nagleby og Holtug Menigheder i Sjælland; Vice-Raadmand i Kjøbenhavn, M. Lunding, beskikket til Justitsraad.

Under det tydske Cancellie: Den 12 August er Cand. Theol. C. Ingwersen confirmeret som Compasstor paa Helgoland.

Under

Under Generalitetet: Den 5 August er den ved den søndensjeldste Skieløber-Batallion staaende Prem. Lieutenant P. v. Glad udnævnt til Capitain og Compagnie-Chef i Batallionen, og Second-Lieutenant af den nordensjeldste Skieløber-Batallion, H. J. v. Bredahl, til Premier-Lieutenant i den søndensjeldste Skieløber-Batallion. Ved det 2det trondhjemske Inf. Regiment: Capitain E. C. v. Myhlenphort udnævnt til Major og Batallions-Commandeur; char. Capitain v. Siegholt til Compagnie-Chef; Prem. Lieut. v. Steenbuck, af de Nationale, forsat til Grenadeer-Compagnierne; Second-Lieutenant J. A. v. Throne beffikket til Premier-Lieutenant, og Fændrik M. Hegge til Second-Lieutenant, begge ved National-Compagnierne. Følgende Elever af det norske militaire Institut: Corporalene C. P. Meidell og D. K. Meidel, C. Tønder, J. B. Krog, A. Tandberg, J. G. Meidel og H. M. Dahl, udnævnte til virkelige Second Lieutenanter af 2den Klasse i det kongelige Artillerie-Corps, indtil videre, uden Anciennetet; Commandeur-Sergeant O. Bech beffikket til Materialskriver ved Kongsvinger Fæstning. Regiments-Chirurgerne: Bencke, af det 1ste aggershusiske Infanterie-Regiment, og Buchholtz, af trondhjemske Dragon-Regiment, efter Begjæring, verelviis forsatte. Den 12te, Premier-Lieutenant af det 3die indiske Infanterie-Regiment, General-Adjutant Lieuten-

nant

nant v. Bruun, forundt Capitains Character; Fændrikkerne: v. Bülow, af Dronningens Liv-Regiment, v. Breda, af Kronprindsens Regiment, v. Wegener v. Thalbitzer og v. Linde, af sjællandske Jagercorps, v. Andree, af schlesvigsk ditto, samt v. Fischer og v. Hein, af den schlesvig-holsteenske Batalion let Infanterie, be-naadede med Second-Lieutenants Character. Ved Kjøbenhavn borgerlige Militaire: Prem. Lieut. Winther afgaaet med Stabs-Capitains Character, og derhos forundt Tilladelse at bære den borgerlige militaire Uniform og Feldttegnet; Stabs-Capitain N. S. Selmer udnævnt til Capitain og Chef for norske Stabs Compagnie; Premier-Lieutenant E. M. Møller til Stabs Capitain; Second-Lieutenanterne: J. G. Ponsaing, G. H. Mosfin, J. J. Klein og N. K. de Hemmer til Premier-Lieutenanter; Fændrikkerne: F. Bertelsen, A. Søbye, E. E. Borup, E. J. Thomsen, P. G. Jacobsen, A. Henningsen og T. W. Vigas til Second-Lieutenanter; Underofficererne: Sergeant E. Stricker og J. W. E. Benthien, Commandeer-Sergeanterne: P. Holm, N. Ølste, M. E. Hall, J. Holm, samt Sergeanterne E. Ruus og G. H. Bang til Fændrikker; Premier-Lieutenanterne: M. Godske, J. M. Aagaard, J. Adrian og B. Thortsen forundte Stabs-Capitains Character; Sergeant M. Paasfalan udnævnt til Fændrik ved Hasle Børgers Compagnie paa Bornholm; Premier-Lieutenant

v. Carlhauser, af Dronningens Liv-Regiment, asgaaet derfra og beskikket til Capitain og Compagnie-Chef i det hollsteenske Landværn-Regiment; Premier-Lieutenant v. Bellin, af det danske Liv-Regiment, efter Ansøgning, i Naade afskediget med Capitains Character; A. Paus beskikket til Materialskriver ved Frederikssteens Fæstning; Soldinspecteur Lübecker, i Hjerding, forundt Premier-Lieutenants Character og Tilladelse at bære Armeens Felddtegn.

Under Admiralitetet: Den 5 August er Quartermænd M. H. Grønsund beskikket til Mestersvend Skibbygger.

Under Rentekammeret: Den 12 August er Kammeraad J. E. Kyhn, efter Ansøgning, i Naade entlediget fra Foged-Embedet for Hvore Kommerige Fogderie i Aggershuus Amt; dette Embede er igjen forundt Fogden for Jendersens Fogderie i Trondhjems Amt, L. Dorschsenius, i hvis Sted Fuldmægtigen i det christiansandske, bergenske, islandske, finmarkske, farøiske og grønlandske Contoir, C. Barth, er udnævnt til Foged; s. D. ere Premier-Lieutenant P. L. Krebs, Second-Lieutenant P. S. Steffens, J. J. Kroep, F. M. Berg, Second-Lieutenant M. Fries og C. Hylbgaard beskikkede til Land-Inspecteurer, samt Premier-Lieutenant og Vice-Beimester B. L. Krogh, og Second-Lieutenanterne J. E. Rader, F. Dorschæus og J. E. G. Friis til Landmaalere.